

[Vzpomínka na PhDr. Janu Sodomkovou](#) [1]

Autor:

- [HOUŠKOVÁ, Zlata](#) [2], [JANSOVÁ, Linda](#) [3], [NOVOTNÁ, Eva](#) [4], [VOHLÍDALOVÁ, Věra](#) [5]

Číslo:

- [2021, ročník 30, číslo 1](#) [6]

Rubrika:

- [Osobnosti](#) [7]

Klíčová slova:

- [nekrology](#) [8], [Sodomková, Jana](#) [9]

Region:

- [01 Praha](#) [10]

Dne 1. března 2021 ve věku nedožitých 79 let zemřela PhDr. Jana Sodomková. Narodila se 9. srpna 1942, vystudovala obor knihovnictví a vědecké informace na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a v roce 1964 nastoupila do tehdejší Státní knihovny ČSSR (dnešní Národní knihovny ČR), konkrétně do odboru knihovnictví, kde působila až do odchodu do důchodu. Byla rovněž členkou SKIP, jak připomíná i [její heslo ve Slovníku českých knihovníků](#) [11]. Bohatá je i její publikační činnost; v [databázi KKL má úctyhodných 80 záznamů časopiseckých článků, ale také bibliografií nebo např. příspěvků do sborníků](#) [12].

Níže se můžete dočíst, jak na Janu Sodomkovou vzpomínají její spolužačka Věra Vohlídalová a kolegyně z Národní knihovny Eva Novotná a Zlata Houšková.

[13]

Jana Sodomková (zdroj: rodinný archiv)

Věra Vohlídalová

V letech 1990 až 2001 působila Věra Vohlídalová jako ředitelka Státní, resp. Krajské vědecké knihovny v Liberci.

Jana byla spolužačka našeho ročníku knihovnictví na Institutu osvěty a novinářství. Naše cesty se skoro se všemi rozešly hned po ukončení studia v roce 1964 a nebylo mnoho příležitostí se vídat. Na našich trochu řidších ročníkových, emociálně bohatých setkáních nebyla vždy a patřila spíš k těm méně mluvším. Její odchod smutně připomněl naše živá léta studentská a prázdná místa po našich tehdejších souputnících. Nechť je tam Janě a všem ostatním dobře!

[14]

Z ročníkového srazu v roce 2008; Jana Sodomková je na snímku vpravo (zdroj: Věra Vohlídalová)

Eva Novotná

V letech 1977 až 2004 působila Eva Novotná v Národní knihovně ČR, naposledy v oddělení public relations.

Nemělo by se zapomínat, když vám někdo ve chvíli, již hodnotíte jako těžkou, podá přátelskou ruku. Přesně tak se zachovala a byla mezi prvními Jana Sodomková brzy po mém nástupu do Klementina. Dodnes nevím, co ji k tomu vedlo. Tehdy jsem – za celé nové oddělení (audiovizuální středisko) – nesla mezi ortodoxními knihovníky cejch nechtěných vetřelců, co nemají v knihovně co dělat a kvůli nimž se navíc zrušila specializovaná studovna.

Protože nikdo z nás nebyl knihovník a o historii Klementina jsme toho zprvu věděli pramálo, museli jsme vědomosti chytat za pochodu. To už se okruh příznivějších postojů rozšiřoval. Jana Sodomková, vždycky svá a přímá, zůstala přátelská, vždy ochotná poskytnout své vědomosti, čas i osobní účast.

Občas se mi zdá, že my, co zatím zůstáváme, leďacos dlužíme odcházejícím. Pocit dluhu, ať se vztahuje ke kolegům nebo členům rodiny, volá po nápravě. Knihovny jsou důležité instituce. Proč nemít v knihovně galerii uznávaných předchůdců, jako to v jiných významných podnicích bývá zvykem?

Národní knihovna může začít Karlem IV. a přes Ungara, Šafaříka, Boreckého dojít až k budovatelům CASLINu, digitalizace atd. a všimnout si i těch, co zanechali stopy ve zpracování historických, slavistických, hudebních fondů.

Otevřít v městské knihovně dětské oddělení, dokonce vybudovat novou knihovnu dá možná námahu srovnatelnou se získáním povinných výtisků panem Ungarem. A co Noci s Andersenem, prvňáčkovská čtení a stovky jiných skvělých nápadů? Za každým z nich se ukrývá příkladná

osobnost.

Galerie inspirativních osobností v čase, který se (jak se nám zdá) tak ztřeštěně řítí kupředu, by mohla být kýženou a potřebnou spojnicí mezi minulostí a budoucností instituce.

Zlata Houšková

V letech 1991 až 2012 pracovala Zlata Houšková v Národní knihovně ČR jako vedoucí oddělení vzdělávání Knihovnického institutu NK ČR.

Jana Sodomková ovlivnila výrazně můj život. Nabídla mi totiž, a to dokonce dvakrát, práci v Národní knihovně, kde jsem pak prožila většinu svého profesního života. Jsem jí za to dodnes vděčná.

Potkávaly jsme se předtím na různých knihovnických jednáních a něčím jsem ji zřejmě zaujala. Později jsem zjistila, že to byl její styl, vždycky si vybírala lidi „v terénu“; dívala se kolem sebe a evidovala ty, s nimiž by chtěla spolupracovat. První nabídka přišla ve druhé polovině osmdesátých let. Podruhé to bylo počátkem let devadesátých. To, že jsem mezitím načas Národní knihovnu opustila, nebyla vina Jany, ale souhry okolností v mém životě. Podruhé už jsem v Národní knihovně zůstala a s Janou pak dlouhá léta spolupracovala. Práci mi nabídla s jasnou vizí toho, co bych měla přinést pracovišti, které vedla. Když se pak stala ředitelkou „metodáku“, zasadila se o vznik oddělení vzdělávání, a tím i o významný kvantitativní a kvalitativní nárůst externích i interních vzdělávacích aktivit Národní knihovny. Jedním z jejich charakteristických rysů totiž bylo, že na vzdělání (a vzdělávání) kladla obrovský důraz.

Od svých spolupracovníků vyžadovala odbornou kvalifikaci, schopnost přednášet a publikovat; zásadní pro ni byla ochota pracovat v terénu (jezdit do knihoven) a (což se dnes úplně nenesí) preferovat práci před soukromím. V tom smyslu nám byla také příkladem. Knihovničtinu totiž milovala a veřejné knihovny byly její život; měla v nich kamarády napříč republikou (respektovali ji i ti, kteří s ní nesouhlasili), znala samozřejmě dobře i problematiku dalších typů knihoven a pochopitelně důvěrně Národní knihovnu. Byla zkrátka to, čemu se říká knihovnice tělem i duší.

Z jejího vztahu k oboru logicky vyplývalo i její aktivní dlouholeté členství ve SKIP. Účastnila se všech akcí, vzdělávacích, rekreativních, nikdy nechyběla na členských schůzích, konferencích či sjezdech.

Jana byla otevřená, razantní, někdy trochu drsná, rozhodně si nebrala servítky, ale mělo to jednu velkou výhodu: byla rovná, vždycky jste věděli, na čem u ní jste. Když se jí něco nelíbilo, vypálila to hned, naplno a bez přikras, ale člověk se nemusel bát žádné zákeřné „rány zezadu“. Byla společenská, řečná, ráda mluvila a byla s lidmi. Měla také moc ráda děti (uměla to hlavně s puberťáky) a byla škoda, že jí samotné je osud nedopřál.

Milovala knížky, své auto a cestování v tu- i cizozemsku, pravidelně jezdila do svých milovaných severních Čech, kde měla „chalupu“. Byla dobrá řidička; řadu služebních cest jsme absolvovali s ní za volantem a zažili přitom spoustu legrace; na některé historiky dodnes při společných setkáních s kolegy vzpomínáme.

Život k ní nebyl příliš vlídný, ale rvala se s ním poctivě a vytrvale. Nikdy nebyla bolestínská, nikdy si nestěžovala; za jejími úspěchy byla vždy ona příslovečná tvrdohlavost a zaťatost, dokázala si své „místo na slunci“ vyvzdorovat i proti nepřízni osudu. Pamatuji si ji vždycky „v čele pelotonu“, s hůlkou, kolébavou chůzí a v neuvěřitelném tempu; i přes svůj fyzický handicap předběhla většinu z nás ostatních. A předběhla nás i tentokrát... Budeme vzpomínat, Jano!

[15]

Jana Sodomková (zdroj: rodinný archiv)

Za poskytnutí fotografií z rodinného archivu náleží poděkování Milanu Tinkovi.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2021-rocnik-30-cislo-1/vzpominka-na-phdr-janu-sodomkovou>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2021-rocnik-30-cislo-1/vzpominka-na-phdr-janu-sodomkovou>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/houskova-zlata>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/jansova-linda>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/novotna-eva-0>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/vohlidalova-vera>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2021-rocnik-30-cislo-1>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/osobnosti>
- [8] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/nekrology>
- [9] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/sodomkova-jana>
- [10] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/regiony/01-praha>
- [11] https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000001277&local_base=SCK
- [12] https://aleph.nkp.cz/F/?func=find-c&local_base=KKL&ccl_term=wau=js20080210006
- [13] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/833/sodomkova1.jpg>
- [14] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/833/sodomkova3.jpg>
- [15] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/833/sodomkova2.jpg>